

ROLUL PARTENERIATELOR EDUCAȚIONALE ÎN FORMAREA COMPETENȚELOR PARENTALE ÎN CONDIȚIILE PROVOCĂRILOR SOCIETALE

*Tabita MIHAI, doctorandă,
UPS „Ion Creangă”, din Chișinău*

CZU: 37.018.265

Abstract: The article highlights the role played by educational partnerships in forming parental competences in the conditions of societal challenges, as the family is an essential component in the collaboration between school and community, being the first environment that can influence the child's personality. In an ever-changing society, it is necessary for parents to develop as many parenting skills as possible in order to be able to be supportive and good co-workers in the education of their children. The more the school and the community will try to find the best ways to form parental competences for their integration in the training process of the students, the more the desideratum of education will be fulfilled by forming strong and fully developed personalities, who in turn will be able to be of use to the next generation.

Keywords: educational partnerships, school, family, community, societal challenges, parental skills.

Provocările societale actuale, atât pandemia Covid-19, cât și alte crize economice, energetice sau de altă natură influențează dezvoltarea optimă a elevilor întrucât afectează și sistemul educațional. Ca răspuns la aceste provocări în care societatea este în continuă schimbare, apar noile educații care sunt adaptate imperativelor lumii contemporane. Acestea sunt: educația pentru pace și cooperare, educația relativă la mediu, educația pentru schimbare-dezvoltare, educația în materie de populație, educația pentru comunicare pentru mass—media, educația nutrițională, educația pentru timpul liber etc. Toate acestea conturează o mai bună percepție asupra realității, conștientizând oamenii de

importanța participării la formarea unui viitor mai bun pentru generațiile viitoare. Pe lângă aceste noi educații, în societatea contemporană se pune accentul pe educația parentală pentru a forma competențe parentale necesare asigurării copilului unor condiții optime de dezvoltare.

Parteneriatele educaționale, colaborarea dintre școală-familie-comunitate, se concentrează și pe formarea acestor competențe parentale pentru a avea ca rezultat părinți care să se implice în educația copilului, pregătindu-l pentru a se integra într-o societate în continuă transformare. Îmbunătățind sau formând noi competențe parentale stimulăm interacțiunile pline de respect părinte-copil, sprijinul și oferirea de oportunități de învățare pentru părinți, protecția copiilor împotriva pericolelor fizice, nutriție și o îngrijire medicală corespunzătoare, ajutând și elevii la rândul lor să devină independenți, gata să se implice în activități care să contribuie la dezvoltarea lor.[3] Competențele parentale vizează în mod special satisfacerea acelor nevoi superioare și de bază ale copilului (hrană, atașament, somn, igienă), nevoi de autonomizare și socializare, negocierea pentru realizarea unui echilibru între autoritatea de părinte și dreptul copilului de a lua propriile decizii. Părinții care participă la activități în cadrul unor proiecte educative, implicându-se și oferind și opinii cu privire la desfășurarea acestora, vor putea să își dezvolte competențe parentale care îi vor ajuta să aibă copii care să își cunoască limitele, liberi să își exprime propriile păreri referitor la diverse cerințe educaționale, dar care vor avea exemple pozitive de urmat. Într-o lume modernă este necesar să existe și părinți care să aibă competențele parentale necesare pentru a se raporta corect la copiii lor care fac parte din generația Z. Această generație este caracterizată de fluiditate, deschidere către nou, tehnologie, unicitate, creativitate, spirit comunitar etc. Astfel, dacă școala organizează activități extracurriculare în care sunt invitați și părinții elevilor, aceștia pot să se implice, dezvoltându-și abilitățile

de comunicare. De exemplu, dacă un părinte este invitat să discute despre profesia sa ori este implicat într-un atelier de creație, atelier de joacă părinte-copil (pentru consolidarea relației dintre aceștia), ori organizarea unor conferințe bazate pe schimbul de bune practice în educația copiilor în mediul familial, în contextul actual, toate aceste activități conduc la un set de competențe parentale care pot fi dezvoltate la părinți. Complexitatea competenței parentale este reflectată de mai mulți factori, cum ar fi: suport afectiv, factorul disciplinar, managementul timpului și al situațiilor de criză, cunoașterea particularităților individuale ale copilului, dar și de raportarea la nivelul individual, situațional și interacțional. Modelul educativ trăit în familie, inteligența emoțională și trăsăturile de personalitate influențează formarea competențelor parentale. Importanța implicării părinților în viața școlară a copilului, în viața de familie, în viața comunității locale duc la crearea unui parteneriat eficient dintre familie-școală și comunitate. Cadrele didactice trebuie să dea dovadă de abilitățile, atitudinile și cunoștințele necesare pentru a lucra cu părinții elevilor săi. Mai multe provocări societale pot fi bariere în implicarea părinților în dezvoltarea personalității copilului (sărăcia, lipsa cunoștințelor, timpul insuficient cauzat de job etc.). De exemplu, părinții care nu și-au terminat studiile liceale sau cei care nu au absolvit o universitate se pot simți inferiori cadrelor didactice care sunt mai bine pregătiți atunci când sunt chemați la întâlnirile individuale sau când li se solicită ajutorul în cadrul unei activități dintr-un proiect educativ.

Cel mai potrivit model pentru relațiile dintre cadrele didactice și părinți este considerat a fi modelul de parteneriat educațional. Aceasta este unul în care cadrele didactice sunt considerate “experți în educație” și părinții sunt priviți ca fiind experți în a-și cunoaște copiii lor.[1] Relația dintre cadre didactice și părinți poate fi apoi un parteneriat care implică schimbul de expertiză și control pentru a presta educația optimă pentru copii,

dezvoltând competențe parentale necesare provocărilor societale. Părinții și cadrele didactice pot să contribuie împreună la crearea unui parteneriat educațional eficient întrucât dacă părinții sunt atașați emoțional, cadrele didactice pot să ofere o perspectivă mai obiectivă asupra situației școlare ale copilului. Pentru a fi cât mai eficiente aceste parteneriate educaționale și pentru ca acestea să poată să își îndeplinească rolul de a dezvolta cât mai multe competențe parentale este nevoie ca să se bazeze pe încredere, respect, competență, angajament și egalitate în implicarea în parteneriat.

Prin parteneriatele educaționale se dezvoltă relațiile moral-sociale dintre părinți, relațiile dintre copii și părinți, relațiile dintre școală și familie, înzestrarea cultural-educativă a locuinței. Rolul parteneriatelor educaționale în formarea competențelor parentale în condițiile provocărilor societale este unul foarte important întrucât ajută părinții să devină mai sensibili față de problemele sociale, psihologice și de orice natură atunci când se implică în educarea propriului copil, oferindu-le posibilitatea de a-i cunoaște mai bine în mai multe contexte, nu numai familiale, astfel, înțelegându-și rolul educativ pe care îl au. Competențele parentale care pot fi dezvoltate prin colaborarea dintre școală-familie-comunitate sunt competențe digitale, întrucât tehnologia este la tot pasul în zilele noastre, competențe privind inteligența emoțională, ajutând copiii la rândul lor să își gestioneze emoțiile și să își dezvolte relații interpersonale sănătoase, competențe privind deprinderi și tehnici de muncă intelectuală care se formează prin intermediul activităților comune elevi-părinți-cadre didactice. [2]

Întrucât o prioritate națională și globală este dezvoltarea spirituală, socială, fizică, afectivă, cognitivă și culturală a elevilor, părinții își dezvoltă competențe parentale: empatie, altruism, abilități de rezolvare a problemelor, flexibilitate, creativitate, abilitatea de gestionare corectă a timpului, pentru a petrece timpul liber cu copilul etc.

În concluzie, orice părinte trebuie să aibă un set minim de competențe parentale în contextul actual al provocărilor societale, încât să protejeze siguranța și bunăstarea propriului copil. Există mai multe criterii pentru a defini “competența parentală minimală” astfel:

- interacțiunile părinte-copil;
- capacitatea de adaptare a părintelui la diverse situații noi care apar (de exemplu această competență a fost foarte utilă în perioada pandemiei);
- funcționarea socială;
- funcționarea emoțională;
- personalitatea părintelui;
- cunoștințele, percepțiile și atitudinile acestora;
- capacitatea de a îndeplini nevoile de dezvoltare ale copilului;
- potențialul de schimbare;
- modul în care se raportează părintele la intervențiile anterioare.[2]

Cadrele didactice trebuie să creeze contexte prin care prin intermediul parteneriatelor educaționale să formeze competențe parentale care îi vor ajuta pe părinți să fie mai implicați în procesul de instruire al elevilor, astfel încât să formeze personalități puternice care să se adapteze provocărilor societale contemporane.

Bibliografie:

1. HORNBY, G., LAFAELE R. Barriers to parental involvement in education: an explanatory model. *Educational Review*, 2011 <https://doi.org/10.1080/00131911.2010.488049>
2. MILEER, A. *Teachers, Parents and Classroom Behaviour: a psychosocial approach*. Maidenhead: Open University Press, 2003 DOI:10.1348/000709905X103745
3. PESCARU, B., *Parteneriat în educație: familie-școală-comunitate*, București: Editura Aramis Print, 2004. ISBN: 973-679-096-7